

Als inwoner van Blerick heb ik behoefte om de impact van het **infrasoone geluid** van de geplande windturbines wat meer aandacht te geven.

Het voor de mens niet hoorbare infrasoone geluid ligt tussen de 0 en 20 hertz (Hz.) dus trillingen van 0 tot 20 per seconde, maar die trillingen werken wel degelijk in op het menselijk lichaam.

Infrasoone geluid ontstaat bij de verplaatsing van grote hoeveelheden lucht, heeft een grote reikwijdte, dringt overal doorheen en zorgt juist binnenshuis voor ernstige gezondheidsproblemen omdat het huis min of meer als klankkast fungeert waardoor het geluid nog extra versterkt wordt.

Hoe hoger de windturbines en hoe groter de rotorbladen des te meer infrasoone geluid wordt er geproduceerd en des te meer kans op ernstige gezondheidsproblemen met mogelijk blijvende schade voor duizenden omwonenden uit Boekend en Blerick en duizenden werknemers in de naaste werkomgeving van de turbines.

Onder het mom van ***“wat ik niet hoor hoef ik niet te onderzoeken en is dus niet gevaarlijk voor omwonenden”*** is infrasoone geluid steeds buiten beschouwing gelaten bij plannen voor windturbines.

Hoewel wereldwijd al jaren sprake is van ernstige gezondheidsproblemen bij omwonenden en al jaren vooral uit de medische hoek gesmeekt wordt om nader onderzoek van infrasoone geluid, is er nagenoeg niets veranderd en blijven voorstanders van windenergie op land aangeven dat er nog steeds “onvoldoende wetenschappelijk bewijs is geleverd”.

Hoe anders heeft de Nederlandse overheid gereageerd op het wonen onder hoogspanningslijnen!

Met het vierde Nationaal Milieubeleidsplan (2001) kwam de aankondiging om beleid voor hoogspanningslijnen te willen maken. Basis voor het beleid was de (mogelijke) samenhang tussen wonen in de buurt van hoogspanningslijnen en het optreden van kinderleukemie.

“Hoewel een oorzakelijk verband niet bewezen is, wil de overheid op grond van het voorzorgsbeginsel niet op volledige wetenschappelijke zekerheid wachten”.

Specifiek met betrekking tot hoogspanningslijnen adviseert de overheid nu:
“om bij de vaststelling van streek- en bestemmingsplannen en van tracés van hoogspanningslijnen, dan wel bij wijzigingen hierin, zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rond hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla”,
dus duidelijk beleid uitsluitend gericht op nieuwe situaties.

Des te opmerkelijker het artikel in “De Limburger” van 02 december 2017:

-dat het Rijk op zijn kosten de 385 woningen onder hoogspanningslijnen uitkoopt of laat verplaatsen (geraamde kosten 140 miljoen euro);

-dat daarnaast 135 km hoogspanningslijnen in dichtbevolkte gebieden onder de grond worden gelegd (geraamde kosten 580 miljoen euro).

Vraag: Is het niet tijd -gelet op de gezondheidsrisico's door infrasoongeluid van hedendaagse windturbines- dat de Nederlandse overheid een soortgelijke beslissing neemt (**toepassing voorzorgsbeginsel**) en dat er pas op de plaats wordt gemaakt met het plaatsen van windturbines op land?

In Duitsland is in april 2016 “eine Verfassungsbeschwerde und Antrag auf Erlass einer einstweiligen Anordnung” ingediend bij het Bundesverfassungsgericht in Karlsruhe gericht tegen de Bondsregering vanwege:

“das Unterlassen der Regelung seitens der Bundesregierung eines wirksamen Gesundheitsschutzes gegenüber von Windenergieanlagen ausgehenden Immissionen von mittelfrequentem Hörschall, tieffrequenten Geräuschen, Körperschall und Infraschall und resultierenden Wechselwirkungen”.

Omdat de Bondsregering dit heeft nagelaten heeft zij o.a. gehandeld in strijd met artikel 2 lid 2 van de Duitse grondwet (recht op körperliche Unversehrtheit).

Op 11 juni 2016 een negatief bericht:

“Die Verfassungsbeschwerde wirt mangels Erschöpfung des Rechtsweges nicht zur Entscheidung angenommen”, hetgeen een terugverwijzing naar een lagere rechtsinstantie inhoudt.

De Nederlandse grondwet kent een soortgelijk artikel:

Artikel 11: *Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.*

De Universiteit van Leiden ontwikkelde een informatieblad voor medewerkers en studenten binnen de Faculty of Science m.b.t. het veilig omgaan met geluidsbronnen. Over de niet hoorbare geluiden (infrasoongeluid < 20 Hz. en ultrasoongeluid > 20.000 Hz.) wordt in een met kleur omkaderd gedeelte vermeld:

“Zowel ultrasoongeluid als infrasoongeluid kan schade veroorzaken aan het ongeboren kind. Om die reden moeten vrouwen die zwanger zijn dit soort geluiden vermijden”.

Bij mijn zienswijze hoort ook een rapport van 24 maart 2016:

“Gesundheitsgefahr durch Anwendung überholter Normen und Richtlinien zur Bewertung von Schall, generiert durch Windkraftanlagen”.

In dit rapport wordt geadviseerd: direct te stoppen met de bouw van windturbines totdat is onderzocht hoe groot de afstand tot woonbebouwing tenminste dient te zijn. Als alternatief wordt voorgesteld uit te gaan van de 15xH-regeling (15 x de totale hoogte van de windturbine, voor Blerick tenminste 3000 meter tot woonbebouwing).

Als absoluut minimum geldt de 10xH-regeling (voor Blerick tenminste 2000 meter tot woonbebouwing), waarbij nog sprake zal zijn van duidelijke gezondheidsrisico's.

Uit onderzoeken blijkt dat 30% van de omwonenden binnen een cirkel van 2000 m (ernstige) gezondheidsklachten door het infrasone geluid zullen ondervinden. Binnen de 15xH-zone valt Boekend en nagenoeg volledig Blerick met ± 25.000 inwoners. Binnen de 10xH-zone valt nagenoeg volledig Boekend en de Klingerberg met ± 5000 inwoners.

Ik vraag mij overigens af hoe zwangere vrouwen wonend en/of werkend binnen de 10xH- resp. de 15xH-zone het infrasone geluid van windturbines kunnen vermijden (zie advies Universiteit Leiden)?

Vraag: *Is het tijd om in Nederland ook een klacht tegen de overheid in te stellen vanwege het nalaten passende beschermingsmaatregelen te treffen tegen de gezondheidsrisico's van infrason geluid van windturbines, waardoor de onaantastbaarheid van het lichaam (artikel 11 grondwet) door toedoen resp. nalaten van de overheid in het gedrang komt? Klacht ook van toepassing richting de gemeente!?*

Kunnen windturbines door een rechtbank gedwongen worden stilgezet?

Ja dat kan! In Falmouth (Massachusetts, USA) werden 2 Vestas V 82 windturbines (± 120 meter hoog) met elk een vermogen van 1,65 MW geplaatst.

Vanwege aanhoudende klachten van omwonenden werd door Michael Bahtiarian in december 2014 het infrason geluid in het bereik van 0 tot 10 Hz. onderzocht.

Het resultaat van dit onderzoek was zodanig dat een rechtbank besliste dat beide windturbines tussen 19.00 en 07.00 uur uitgeschakeld moeten zijn. Dus gedwongen stilstand van 12 uren per etmaal!

De inspanningsverplichting van Limburg betreft 95,5 MW opgesteld vermogen tot en met 2020. Met 38 MW neemt Blerick hiervan **39,8 %** voor haar rekening.

Er zijn gemeentes die volgens de provincie bij uitstek geschikt zijn voor het plaatsen van windturbines vanwege aanwezige voorkeursgebieden. Als voorbeeld noem ik de gemeentes Horst aan de Maas en Venray waar **NUL** windturbines gepland zijn!!!

Moeten duizenden inwoners van Boekend en Blerick ernstige gezondheidsrisico's lopen omdat men elders hieraan geen enkele bijdrage wenst te geven?!

Ik vertrouw erop dat er rekening wordt gehouden met de ernstige gezondheidsrisico's die duizenden inwoners van Boekend en Blerick onnodig dreigen te lopen. Daarom dienen de vijf turbines dicht bij de woongebieden Boekend en Blerick en liggend buiten een voorkeursgebied en dus in strijd met het POL-2014 te worden geschrapt. Bedankt voor jullie aandacht.

J.J.C. Raedts

jjcraedts@ziggo.nl

lid van de A.W.B. Actiegroep Windturbines Blerick

voor uitvoerige informatie zie onze website: www.actiegroepwindturbines.nl